

NEDELJA

U SVETU NAFTE I GASA

DEO PUBLICISTIČKE AKTIVNOSTI NACIONALNOG NAFTNOG KOMITETA SRBIJE

ANALIZE, VESTI, STAVOVI

DEC 15, 2019 BR.422

...

Cene nafte blizu balansne pozicije

Dodatno smanjenje proizvodnje OPEC+ koalicije ne bi trebalo bitnije da utiče na postojeće cene nafte, koje su izgleda blizu postizanja ravnotežne pozicije

Vredi li Saudi Aramco dva biliona dolara?

WoodMac:
Pet rizika za svetsku energetsku scenu u 2020.

Saudijci grade detant s Iranom – WSJ

Velika enigma nivo proizvodnje iz
američkih škriljaca u 2020.

Transport ulazi u EU sistem trgovanja
emisijama?

Sedam evropskih energetskih kompanija
za 0% CO2 cilj EU do 2050.

Rusko-ukrajinski dogovor o tranzitu gasa
na vidiku?

Uticaj budućih američkih sankcija na
Severni tok 2 i Turski tok 1 i 2

Rafinerija u Rijeci biće modernizovana

SADRŽAJ

NAFTA

- Vredi li Saudi Aramco dva biliona dolara? ..... [OVDE](#)
- Analiza: Cene nafte blizu izbalansirane pozicije ..... [OVDE](#)
- Saudijci grade detant s Iranom – WSJ ..... [OVDE](#)
- Dve dobre vesti – izbori u VB i početni američko-kineski sporazum ..... [OVDE](#)
- SAD cementira status neto izvoznika nafte ..... [OVDE](#)
- Velika enigma nivo proizvodnje iz američkih škriljaca u 2020. ..... [OVDE](#)
- WoodMac: Pet rizika za svetsku energetsku scenu u 2020. ..... [OVDE](#)
- Norveška smanjuje emisije iz offshore naftne privrede ..... [OVDE](#)
- Repsol: Do 2050. godine 0% emisije CO2 ..... [OVDE](#)
- Transport ulazi u EU sistem trgovanja emisijama? ..... [OVDE](#)
- Sedam evropskih energetskih kompanija za 0% CO2 cilj EU do 2050. ..... [OVDE](#)
- Kompanije u Permu moraju bušiti više samo za održavanje tekuće proizvodnje..... [OVDE](#)
- Chevron prinuđen na otpis poslova od 11 mld dolara ..... [OVDE](#)

GAS

- Rusko-ukrajinski dogovor o tranzitu gasa na vidiku? ..... [OVDE](#)
- Uticaj budućih američkih sankcija na Severni tok 2 i Turski tok 1 i 2 ..... [OVDE](#)
- Snagom Sibira konačno počeo cevovodni izvoz ruskog gasa u Kinu ..... [OVDE](#)
- Engie prodaje gasovodnu mrežu, ako regulator ne uveća tarife? ..... [OVDE](#)
- Erdogan: Turski tok će biti pušten 8. januara ..... [OVDE](#)

REGION

- Bulgargas zatražio smanjenje cene gase za potrošače u Bugarskoj ..... [OVDE](#)
- Ambiciozni planovi Petrola ..... [OVDE](#)
- Rafinerija u Rijeci biće modernizovana ..... [OVDE](#)

NAFTA

Vredi li Saudi Aramco dva biliona dolara?

RIJAD - Akcije Saudi Aramca u sredu su odskočile, a dan kasnije to ponovile, pretvarajući ovog ogromnog državnog proizvođača nafte u prvu svetsku kompaniju od dva biliona dolara i postižući vrednosti kojoj se nadao prestolonaslednik Mohammed bin Salman, a eksperti većinom osporavali.

Deonica Aramca je drugi dan zaredom porasla 10%, dostigavši 38,70 rijala (10,32 dolara), pa je saudijski gigant dobio otprilike 300 milijardi dolara na vrednosti otkad je u ponedeljak na najvećoj početnoj javnoj ponudi ikada realizovanoj izlistao prvi put akcije u Rijadnoj berzi. Daleko je najvrednija kompanija na svetu, potisnuvši daleko ispod dosadašnjeg lidera, američkog računarskog kolosa Apple, koji vredi oko 1,2 biliona dolara.

Kupci akcija, uglavnom Saudijci

Deo analitičara, doduše, primećuje da je velika većina kupaca akcija Saudi Aramca iz Saudijske Arabije. Samba Capital, koji je upravljao IPO-om, saopštio je u utorak da je 97% ulagača u kategoriji domaćih individualnih (retail) investitora. I više od 75% udela prodatih institucionalnim investitorima otišlo je saudijskim kompanijama, fondovima i vladinim institucijama.

Vrednovanje od dva biliona dolara bilo je prioritet za prestolonaslednika otkad je najavio delimičnu privatizaciju 2016. godine, ali su mnogi analitičari smatrali tu metu preteranom, uprkos monopolu Aramca na proizvodnju nafte u Saudijskoj Arabiji.

Analitičari: Precenjeno, prerano za procenu

Analitičari Bernstein Research-a ocenili su u četvrtak sa "previše, prerano" procenu od dva biliona dolara, s obzirom na slab očekivani rast zarade i mali rast globalnih cena nafte. Kompanija deluje preskupo, u poređenju s rivalima, poput Exxon-a i Royal Dutch Shell-a, navode oni.

"Aramco bi trebao trgovati s popustom, a ne premijom u odnosu na međunarodne naftne kompanije," navode analitičari. Više od 98% kompanije još je u vlasništvu kraljevske porodice, napomenuli su, sugerujući da ulagači treba da budu oprezni zbog korporativnog upravljanja. Bernstein smatra da firma vredi svega 1,4 biliona dolara. "Aramco bi mogao neko vreme trgovati akcijama u vlastitoj ligi, ali berza je dugoročna vaga i zakoni ekonomске gravitacije će se vremenom primenjivati", kazali analitičari ovog investicionog konsultanta. Preporučili su investitorima sada da prodaju deonice Aramca.

Energetski analitičari se slažu da će pravi ispit biti globalna ponuda akcija na međunarodnim berzama, sa oštijim regulatornim propisima.

VELIKA NAGRADNA IGRA

SA NAMA NA PUTU
DO JOŠ 2
AUTOMOBILA

SVAKIH 15 DANA
NAGRADE

**FIAT
500**

**500 X
PUN
REZERVOAR**

- Sipaj 15l goriva
- Provuci karticu lojalnosti
- Pošalji kod na 6600
- Osvoji vredne nagrade

* Trajanje nagradne igre je od 1.12.2019. do 30.12.2019. (10:00h). Potrosači koji učestvuju učestvuju
stipijom 15 litara goriva, a menaju karticu lojalnosti „Sa nama na putu“, karticu koja je isplaćena.
Nagrada igra se ne odnosi na kompanije CNB, TNB i gasolin. Ako je rezervoar potrošen ili u potpunosti
potrošen na kartici lojalnosti „Sa nama na putu“ u vrednosti od 50 litara goriva.

Analiza: Cene nafte blizu izbalansirane pozicije

BEČ - Sedmi ministarski sastanak OPEC i ne-OPEC zemalja proizvođača nafte završen je odlukom o dodatnom prilagođavanju od 500 hiljada barela na dan odnosu na uvažeće OPEC+ nivoe. To će rezultirati ukupnim smanjenjem ponude nafte od 1,7 miliona barela na dan (M b/d), počev od nove godine.

Pored toga, nekoliko zemalja, u prvom redu Saudijska Arabija, nastaviće sa dodatnim dobrovoljnim doprinosima, što će dovesti do ukupnog smanjenja ponude od više od 2,1 M b/d.

Drugim rečima, uz sve drugo, pad ukupnog obima proizvodnje u odnosu na danas iznosiće oko 0,5 M b/d, a proizvodnja nafte članica OPEC-a u prvom tromesečju će biti oko 29,2 M b/d.

Sve u svemu, mera ne bi trebalo bitnije da utiče na postojeće cene nafte, koje su izgleda blizu postizanja ravnotežne pozicije, analizira **Seeking Alpha**.

Dve dobre vesti – izbori u Britaniji i početni američko-kineski sporazum

NUJORK, LONDON - Cene nafte skočile su u petak nakon izbora u Velikoj Britaniji i najave „Prve faze“ trgovinskog sporazuma između Sjedinjenih Država i Kine. Oba pitanja nudila su izvesnu sigurnost investitorima. U petak Brent je završio trgovanje na oko 65,50\$, dok se WTI kretao oko 60 dolara po barelu, ostvarivši najviši tromesečni rast.

„Apetit za rizikom među finansijskim investitorima verovatno će ostati visok zahvaljujući sporazumu između SAD i Kine“, rekao je Eugen Weinberg, šef robnih istraživanja u Commerzbank AG. Ali, „tržište nafte rizikuje da se suoči sa ogromnom viškom ponude i izraženim zalihama, barem u prvoj polovini godine,“ upozorio je.

Međunarodna agencija za energiju (IEA) ocenila je da će, uprkos OPEC' sporazuma, tržište nafte i dalje imati višak ponude od 700.000 barela na dan u prvom kvartalu 2020.

Saudijci grade detant s Iranom - WSJ

RIJAD - Saudijska Arabija tiho pokušava da popravi odnose s Iranom i drugim neprijateljima u regionu, jer postaje sve zabrinutija zbog rizika koje dalje održavanje konflikta predstavlja za njenu ekonomiju zavisnu od nafte, saznaje **Wall Street Journal**.

Uticajni njujorški berzanski dnevnik piše da su saudijske kalkulacije promenjene nakon što je Iran okrivljen za septembarske napade krstarećim raketama i bespilotnim letelicama na saudijsku naftnu industriju, privremeno bloirajući veliki deo proizvodnje nafte u zemlji.

„Napad od 14. septembra promenio je pravila igre“, kaže za **WSJ** jedan neimenovan saudijski zvaničnik.

Predstavnici Saudijske Arabije i Irana poslednjih su meseci direktno razmenjivali poruke i komunicirali preko posrednika, fokusirajući se na puteve ublažavanja napetosti, prenosi list u utorak.

SAD cementira status neto izvoznika nafte

NJUJORK - Kao posledica efekata američkog „škriljnog buma“ i napora predsednika Trampa da obezbedi energetsku nezavisnost svojoj zemlji, SAD su u septembru zabeležile prvi puni mesec u kome su bile neto izvoznik sirove nafte i naftnih derivata od 1949, od kada se vodi zvanična statistika ove oblasti energetike.

Država je izvozila 89.000 barela nafte dnevno više nego što je uvozila u septembru, prema podacima Uprave za energetske informacije američkog ministarstva energetike.

Analitičari Rystad Energy-a predviđaju da SAD deli samo nekoliko meseci od potpune energetske nezavisnosti, imajući u vidu rast proizvodnje nafte i gasa, kao i proizvodnje energije iz obnovljivih izvora.

Velika enigma nivo proizvodnje iz američkih škriljaca u 2020.

HJUSTON- Američki proizvođači nafte mogli bi iduće godine uvećati dnevnu proizvodnju za milion barela, ili za samo 100.000 barela, pa ovaj široki raspon izaziva ogromnu nesigurnost zvaničnicima OPEC+ koalicije koji dogovaraju strategiju optimalne ponude nafte kojom bi u 2020. godini održali ravnotežu na tržištu i odbranili postojeće nivoe cena barela, piše Reuters.

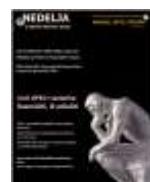
Proizvodnja iz škriljaca rutinski je prkosila skepticima u protekle tri godine, jer je porasla na gotovo 13 miliona barela dnevno (bd), što je učinilo naciju najvećim svetskim proizvođačem sirove nafte i velikim izvoznikom sa prosekom od nešto ispod 3 miliona barela na dan (Mbd) ove godine.

Ali izgleda za 2020. godinu prati sve veći skepticizam u samoj industriji - i ako rast bude mali, to bi moglo prebaciti teg određivanja ravnoteže snaga u svetskoj ponudi natrag u OPEC.

Povećanje američke proizvodnje nafte za milion bd pokrilo bi gotovo kompletan od strane IEA projektovani rast svetske potražnje od 1,2 miliona bd sledeće godine. To bi dodatno pojačalo pritisak na OPEC+ da produži smanjenje proizvodnje i ostavi proizvođačima škriljaca prostor da "skinu kajmak" rasta potrošnje nafte u svetu. Ipak, većina rukovodilaca i konsultanata u naftnoj industriji izjavili su za Reuters da očekuju sporiji rast ponude iz američkih naftnih škriljaca.

Podaci pokazuju, naime, smanjenje broja aktivnih bušotina na području američkih škriljaca u klasi malih, srednjih i nekih većih kompanija, dok za sada majorsi, poput Exxon Mobila i Chevrone održavaju nivoe proizvodnje, ilustrujući otpornost u odnosu parametra troškovno efektivne proizvodnje, piše Reuters.

Stoga ostaje neizvesnost uloge američkih škriljaca na svetskoj naftnoj pijaci u 2020, a time i glavobolje stratezima OPEC+ koalicije.

UVEK UZ PRIRODU

UVEK UZ LJUDE

UVEK KA CILJU

UVEK U POKRETU

WoodMac: Pet rizika za svetsku energetsku scenu u 2020.

NJUJORK: *Wood Mackenzie ukazuje na pet rizika koji bi mogli sledeće godine promeniti izgled svetske energetske scene, prenosi Forbes:*

Polazna tačka za klimatske promene: Novo zakonodavstvo EU moglo bi biti katalizator. 'Zeleni ugovor', zakonodavstvo planirano za prvi kvartal 2020. godine, predviđa obavezu dostizanja nulte emisija CO₂ do 2050. godine.

Druga inicijativa EU koja bi 2020. uvesti „carinjenje“ CO₂ na granicama unije, sa ciljem zaštite robe proizvedene u EU od jeftinijeg uvoza sa velikim tragom CO₂.

Vremenski okvir za novo zakonodavstvo postavlja COP26, UN klimatska konferencija u Glasgovu, u decembru 2020., kao moguća prekretnica bore za klimatske promene. Globalne emisije su porasle od Pariskog sporazuma pre pet godina.

Američki izbori i geopolitika: Predsednički izbori u novembru mogli bi imati velike posledice na energetska tržišta. Pobeda Demokrata promenila bi dnevni red klimatske politike, vratila verovatno američki potpis na Pariski sporazum i usporila tempo američke eksplozivne proizvodnje nafte i gasa iz „prljavih“ škriljaca. I obrnuto, naravno, ako Tramp ostane.

Globalna ekonomija i potražnja za naftom: Godina 2019. je prošla bez recesije, ali sa usporavanjem globalnog rasta BDP-a s 2,9% u 2018. godini na 2,3% u 2019. godini, dok je trgovinski spor između SAD i Kine udarao na industrijsku proizvodnju.

Potrošnja nafte je razočarala, uvećavajući se upola sporije od stope prognozirane na početku godine. U 2020. godini očekujemo skok rasta potražnje za naftom uprkos mlakom rastu globalnog BDP-a od 2,4%.

Prognoziramo 1,35 miliona barela na dan, više nego dvostruko od 0,6 miliona bd u 2019. godini (najniži rast od 2011.). Tempo u 2020. diktiraće potražnja za brodskim dizelom u Kini i tečnostima prirodnog gasa (NGLs) za nove američke petrokemijske kapacitete.

Svako novo razočaranje u tempu rasta potražnje povećaće pritisak na OPEC+ da smanjenjem ponude uravnoteži tržište sa potrebama potrošnje.

Kredibilitet sektora: Industrija je pala na ispit uveravanja tržišta i šire javnosti u svoju ulogu tokom energetske tranzicije. Globalnoj ekonomiji su potrebni nafta i gas već nekoliko decenija. Na naftnim i gasnim kompanijama je da se 2020. godine predstave u boljem svetlu - kao deo rešenja, a ne problema.

Šta je potrebno? Plan za maksimiziranje novčane vrednosti uloga akcionara iz temeljnog lanca vrednosti nafte i gasa. Plan za merenje, smanjenje i uklanjanje emisija gasova. Plan za prilagođavanje dekarbonizirajućem energetskom tržištu. To će biti početak. Španski Repsol je dao hrabar primer, zacrtavajući sebi cilj nultih emisija CO₂ do 2050, koji ostale nezavisne i nacionalne naftne i gasne kompanije moraju da sledi.

Gas - finansiranje ključnog prelaznog goriva: Gas, sa svojim nisko-ugljeničnim intenzitetom sagorevanja u poređenju s drugim fosilnim gorivima, ima ključnu ulogu u balansiranju intermitentne energije sunca i vetra kroz tranziciju ka čistoj energiji.

Globalna potražnja za gasom deluje otporna na pritiske u naredne dve decenije i više, a industrija je usmerena u tom pravcu - planirani projekti utečnjenog prirodnog gasa (LNG) su na rekordnom nivou. Ali kreatori politike i tržišta kapitala kreću se brzo - hoće li biti obezbeđena finansijska sredstva dovoljna za ogromne investicije?

Evropska investiciona banka povukla iz sektora i prestaće da finansira projekte uglja, nafte ili gasa posle 2021. Industrija mora uložiti više truda u 2020. godini kako bi demonstrirala ekološke prednosti gasa - u kombinaciji s hvatanjem i skladištenjem CO₂ - kako bi se osiguralo da ne presuši finansiranje preko potrebnih gasnih projekata.

Norveška smanjuje emisije iz offshore naftne privrede

OSLO - Norveška energetska firma BKK najavila je u četvrtak planove za izgradnju offshore elektroenergetske mreže u Severnom moru, u projektu vrednom više od dve milijarde dolara kako bi pomogla industriji nafte i gasa u zemlji da smanji emisiju gasova staklene bašte (GHG).

Projekat će snabdevati naftne platforme električnom energijom iz obalnih hidroelektrana putem kabla, a BKK navodi da će to pomoći smanjenju emisija ugljen dioksida (CO₂) norveške naftne i gasne industrije za najmanje 1,4 miliona tona godišnje, sa sadašnjih 14 miliona tona godišnje.

Transport ulazi u EU sistem trgovanja emisijama?

MADRID - Evropska komisija planira da uključiti sektor transporta u EU sistem trgovanja emisijama u nacrt Evropskog zakona o klimi koji će biti predložen u martu, izjavila je u ponedeljak nova predsednica EK Ursula von der Leyen.

Nacrt zakona treba da obaveže EU da do 2050. postane klimatsko neutralna ekonomija sa nultom emisijom ugljen dioksida.

"CO₂ mora imati cenu", naglasila je Von der Leyen na klimatskoj konferenciji COP25 u Madridu i najavila da će EK predstaviti prvi nacrt svog obećanog Evropskog zelenog ugovora 11. decembra, dan pre nego što se čelnici EU sastanu u Briselu, kako bi doneli odluku o tome hoće li se politički obavezati za ekonomiju bez emisija CO₂ do 2050. godine.

Nedovršeni nacrt ugovora, koji je procurio u medije krajem novembra, pokazuje da će EK predložiti proširenje EU ETS-a na pomorstvo i smanjenje besplatnih dozvola za emisije avioprevoznicima.

Takođe bi procenio kako u EU ETS sistem uključiti emisije iz drumske saobraćaja "kako bi se nadopunili postojeći i ojačali budući standardi performansi emisija CO₂ za vozila".

Repsol: Do 2050. godine 0% emisije CO₂

MADRID - U do sada najambiciozijem pokušaju jedne od velikih naftnih kompanija da se uskladi s pariskim klimatskim ciljevima, španski Repsol obećao je da će do 2050. godine svesti svoje emisije ugljen dioksida na nulu.

Usklađivanje vrednosti svoje imovine sa projekcijama cene nafte i gasa u skladu s Pariskim

sporazumom prouzrokovaće ove godine umanjenje vrednosti aktive Repsol-a u iznosu od 4,8 milijardi evra, kaže kompanija i dodaje da to neće uticati novčani tok ili naknade akcionarima.

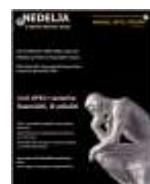
Repsol kaže da će preusmeriti investicije na prelaz na čistu energiju, a njegov upravni odbor je odobrio ulaganja u dva projekta solarne i jednog energije veta s kombinovanim kapacitetom od 1.600 MW, povećavajući njegov ukupan portfelj obnovljivih izvora za 40%.

Kompanija kaže da će vezati najmanje 40% varijabile u dogoročnim platama menadžera sa svojim ciljevima smanjenja emisija.

Sedam evropskih energetskih kompanija za 0% CO₂ cilj do 2050.

BRISEL - Sedam evropskih energetskih kompanija pozvalo je Evropsku uniju da obezbedi ostvarenje cilja ugljenične neutralnosti do 2050. i da najkasnije do 2030. poveća cilj smanjenja emisija gasova efekta staklene bašte (GHG) na barem 55% u odnosu na nivo iz 1990., prenosi *Kallanish Energy*.

Takav bi cilj bio usklađen s troškovno efektivnom putanjom do 2020. godine, naveli su 28. novembra EDP, Enel, Iberdrola, SSE, Statkraft, Verbund i Orsted u otvorenom pismu evropskim ministrima životne sredine i klime.

HIPLEX

HIPTEX

HIPREN

POLIMERI KOJI IMAJU IME

Kompanije u Permu moraju bušiti više samo za održavanje tekuće proizvodnje

NJUJORK - Proizvođači nafte i gasa iz Permskog bazena u SAD moraju probiti znatno više bušotina samo da bi održali trenutni nivo proizvodnje, a još više da bi povećali proizvodnju, navodi se u novom izveštaju IHS Markita.

Brzina kojom će proizvodnja opadati tokom godine "dramatično je" porasla za kompanije koje u Permu proizvode više od 150.000 barela na dan (bd), navodi se u izveštaju.

Proizvodnja iz Permskog bazena dostigla je početkom ove godine 3,8 miliona barela dnevno, što je za 1 milion barela dnevno više nego godinu ranije, ali izveštaj predviđa da će osnovna proizvodnja pasti za 40%, odnosno za oko 1,5 miliona barela dnevno, do kraj 2019. godine.

IHS očekuje da će se pad ubrzavati, što predstavlja izazov za kompanije s novčanim ograničenjima.

Chevron prinuđen na otpis poslova od 11 mlrd dolara

HJUSTON - Treći američki član Big Oil kluba, Chevron je objavio da će u četvrtom tromesečju preuzeti troškove umanjenja vrednosti offshore projekata u vrednosti 11 milijardi dolara, uglavnom zbog problema u proizvodnji gasa iz škriljca u oblasti Apalačija u SAD.

Američka naftna industrija škriljaca borila se da dokaže da može konzistentno ostvarivati pozitivan novčani tok, dok su poslovi vezani za proizvodnju prirodnog gasa iz škriljaca izloženi posebnom stresu, prenosi OilPrice.com.

Analitičari kažu da je otpis Chevrone pokazatelj šireg industrijskog problema.

Транснафта

GAS

Rusko-ukrajinski dogovor o tranzitu gasa na vidiku?

LONDON - Protekle nedelje u Beču su nastavljeni bilateralni pregovori eksperata ruskog Gasproma i operatora ukrajinskog gasovodnog sistema u vezi s uslovima tranzita ruskog gasa u Evropu od 2020. godine.

Ocenama da će pregovori dovesti i do dogovora pre kraja godine idu u prilog dve stvari: Sadržaj i ton nedavnog (posredovanog) susreta u Normandiji predsednika Rusije i Ukrajine, Putina i Zelenskog, krunisan dogovorom o prekidu vatre i stvaranje nezavisnog certificiranog operatera za transport gasa u Ukrajini.

Novi operater transportnog gasovodnog sistema (TSO) Ukrajine biće u potpunosti funkcionalan do 1. januara, a osiguranje sigurne isporuke gasa u EU prioritet je i za Ukrajinu i za Rusiju, saopšteno je iz Naftogaza.

Katja Yafimava, viša naučna saradnica na Oxfordskom institutu za energetske studije, navodi da bi u tom slučaju Gasprom pristao na rezervisanje kapaciteta tranzita gasa preko Ukrajine za nekoliko godina unapred. „Ali broj godina za koje bi bio spremjan to da učini zavisiće od onoga što nudi Ukrajina u zamenu - vansudske nagodbe međusobnih potraživanja, tranzitna tarifa, količina direktnih isporuka ruskog gasa Ukrajini”, kaže Yafimava. Ona navodi da to može zavisiti i od odluke Nemačke da ponudi pozitivan signal o radu i sertifikaciji Severnotoka 2, a Evropska komisija potvrdi da nema prigovora.

„Moje je mišljenje da će Rusija verovatnije na duže zaključiti sporazum o tranzitu s Ukrajinom ako osigura da nema prepreka za Severni tok-2. Nepotrebno je reći da će, ukoliko se uvedu američke sankcije, to značajno ugroziti šanse za sporazum”, rekla je Yafimava.

Uticaj budućih američkih sankcija na Severni tok 2 i Turski tok 1 i 2

VAŠINGTON, MOSKVA - Američki senator Ted Cruz i ostali pokrovitelji Zakona o zaštiti evropske energetske bezbednosti (PEES), usmerenog da blokira završetak gasovoda Severni tok 2 i Turski tok, su uspeli da dodaju neke elemente PEES kao amandman na Zakon o nacionalnom odbrambenom odobrenju (NDAA) za fiskalnu 2020. godinu, objašnjava u noti investitorima 12. decembra Chris Weafer, partner u konsultantskoj firmi Macro-Advisory u Moskvi.

Amandman je odobrio Predstavnički dom, a očekuje se da će ga odobriti Senat. NDAA ne podleže pravu veta s obzirom na važnost za vojsku i ekonomiju, tako da ga američki predsednik Donald Trump mora potpisati u zakon.

Brodovi za polaganje cevi za pomenute projekte, kao i sve osobe koje su svesno prodavale, davale u zakup ili osigurale plovila za izgradnju projekta podležu neposrednoj zabrani ulaznih viza u SAD i nalozima za oduzimanje imovine.

Weafer je napomenuo da je izmena dodata u NDAA slabija verzija predloga koji su uključeni u izvorni PEES Zakon. Ali jezik je i dalje potencijalno štetan za projekt i barem će dovesti do kašnjenja u puštanju u rad cevovoda.

Sankcije bi se primenjivale i na Severni tok-2 i na gasovod Turski tok i na njihove „nasledne projekte“.

Engie prodaje gasovodnu mrežu, ako regulator ne uveća tarife?

PARIZ - Francuski gasni kolos Engie razmotriće prodaju većine svog 75% udela u najvećem francuskom gasovodnom operatoru ukoliko nacionalni energetski regulator (CRE) ne prihvati primedbe te kompanije u tekućim pregovorima o tarifnom predlogu, rekli su ljudi upoznati s tim problemom.

Neki od članova upravnog odbora i deoničara kompanije Engie podstiču kompaniju da proda čak 50% udela u GRTgaz-u, ako CRE ne poveća svoj predlog tarifa za transport gasa za period od 2020. do 2023, rekla je jedna osoba, moleći da ne bude imenovana.

Engie će razmotriti prodaju tog udela ukoliko povrat GRTgaz-a na uložena sredstva bude nedovoljan, rekla je druga osoba.

Izvršna direktorka Engiea Isabelle Kocher pod pritiskom je da oživi zaradu koja je stagnirala u periodu između 2015. i 2018. Francuska kompanija možda bi se mogla odlučiti na prodaju udela nekom od evropskih gasovodnih operatora u GRTgaz-u ili uspostavljanje partnerstva sa rivalima iz susednih zemalja radi optimizacije mreža, najavila je Kocher tokom nekoliko izlaganja ove godine.

Erdogan: Turski tok će biti pušten 8. januara

ANKARA - Turski predsednik Redžep Erdogan izjavio je da će gasovod Turski tok biti pušten 8. januara 2020. godine u Istanbulu. Erdogan je to rekao na ceremoniji pokretanja „konkurentske“ gasovoda TANAP, potpomognutog novcem EU kao alternativni pravac snabdevanja Evrope ne-ruskim, odnosno azerbejdžanskim gasom.

Prethodno je portparol Kremlja Dmitrij Peskov rekao da će ruski predsednik Vladimir Putin posetiti Tursku u prvoj nedelji januara naredne godine, prenosi **TASS**.

„Predsednici (Rusije i Turske) sastaće se povodom završetka radova na Turskom toku“, naveo je Peskov.

Gasprom je 19. novembra objavio da su oba offshore kraka gasovoda Turski tok napunjena gasom.

Snagom Sibira konačno počeo cevovodni izvoz ruskog gasa u Kinu

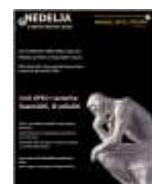
MOSKVA, PEKING - Predsednici Rusije i Kine, Vladimir Putin i Si Činping odobrili su ponedeljak preko video linka puštanje u rad gasovoda Snaga Sibira kojim će se izvoziti ruski gas u Kinu, sa planom da od 5 milijardi kubika u 2020. dostigne dogovoren kapacitet od 38 mlrd m³ do 2025.

Kina će tada postati, posle Nemačke, drugi najveći kupac ruskog gasa, sa pretenzijama da se taj uvoz poveća, a možda i udvostruči ako bude realizovan, za sada samo nagovušten projekat Snage Sibira 2.

Gasprom i kineski energetski koncern China National Petroleum Corporation potpisali su u maju 2014. godine 30-godišnji, 400 milijardi dolara vredan ugovor o isporuci gasa posle čitave decenije tvrdih pregovora, prvenstveno vezanih za formulu određivanja cene i uklanjanja famozne klauzule „preuzmi, ili plati“, na šta je ruski kolos na kraju i pristao.

Cena gasa, uobičajeno, nije saopštena, a **Reuters**, pozivajući se na „ruske zvaničnike“ piše da je i dalje povezana sa kretanjem cena korpe naftnih proizvoda i da iznosi oko 360 dolara za hiljadu kubika, koliko Gaspromu plaća Nemačka.

Izgradnja gasovoda dugog 3.000 kilometara započela je u septembru 2014. godine.

СРБИЈАГАС

ПОСВЕЋЕНИ ЧИСТОЈ ЕНЕРГИЈИ

ЈП „Србијагас“

Народног фронта 12, Нови Сад, Србија

Тел: +381 21 481 1004, +381 21 481 2703 / Факс: +381 21 481 1305

www.srbijagas.com

REGION

Bulgargas zatražio smanjenje cene gasa za potrošače u Bugarskoj

SOFIJA - Bugarski državni gasni monopol objavio je u sredu da je predložio smanjenje cena prirodnog gasa za 1,94% u prvom kvartalu sledeće godine zbog očekivanih nižih troškova isporuke nakon nedavnog otvaranja novog gasovoda.

Bugarska uvozi sav svoj gas, oko 3 milijarde kubnih metara godišnje, gotovo sve od ruskog Gasproma po ugovoru sa indeksom nafte.

Cene komunalnih usluga su politički osetljiva tema u Bugarskoj, naјsiromašnijoj zemlji Evropske unije, jer čine veliki deo mesečnih troškova domaćinstva, primećuje *Reuters*.

Bulgargas je saopštio da je preporučio državnom regulatoru za energetiku smanjenje cene gasa za 0,87 leva na 43,98 leva (24,79 dolara) po MWh i da je razgovarao s Gaspromom o smanjenju cene uvoznog gasa za Bugarsku.

Propisi zahtevaju da Bulgargas utvrđuje kvartalno cenu gasa, na osnovu ugovora s Gaspromom.

U oktobru ove godine Bugarska je otvorila gasovod dužine 11 kilometara koji povezuje svoju gasnu transportnu mrežu sa Turskom, kao deo planova Bugarske da se poveže na gasovod Turki tok koji će od januara iduće godine početi transport ruskog gasa u Tursku.

Rafinerija u Rijeci biće modernizovana

ZAGREB - Nadzorni odbor hrvatske Ine u četvrtak je dao saglasnost za izgradnju postrojenja za obradu teških ostataka u rafineriji u Rijeci, a uprava jednoglasnu odluku o ulaganju, saopšteno je iz te kompanije.

Zahvaljujući tom postrojenju, struktura proizvoda riječke rafinerije će povećati udeo profitabilnih svetlih proizvoda, to jest motornih goriva. Proizvodnja će pokriti sve potrebe tržišta i eliminisati uvoz.

Investicija iznosi 4 milijarde kuna (1€ - 7,44 kn), a puštanje u novog postrojenja je planirano za 2023.godinu. U Ini navode da je ovo jedna od najvećih investicija od postojanja kompanije, a najveća energetska investicija u Hrvatskoj u poslednjih deset godina. *Energetika-net*

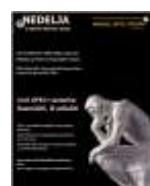
Ambiciozni planovi Petrola

LJUBLJANA - U idućoj godini slovenački Petrol planira 6,4 milijarde evra prihoda od prodaje, što je 12 posto više nego u dvanaest meseci do septembra.

Procenjeni EBITDA je 215 miliona evra, što je približno isto kao u prethodnih dvanaest meseci. Očekuje se da će neto dobit naredne godine dostići rekordnik 109,8 miliona evra.

Firma planira da proda 3,4 miliona tona naftnih proizvoda, 199,6 hiljada tona LNG-a, 19,3 TWh prirodnog gasa, uz prodaju robe i srodnih usluga od 467,6 miliona evra, proizvodnju, trgovinu i prodaju električne energije.

Grupa Petrol planira odnos neto duga i EBITDA od 1,7, prenosi slovenačka agencija *STA*.

NEDELJA U SVETU NAFTE I GAS

deo izdavačke delatnosti NNKS WPCSERBIA

Autor, urednik, dizajn: Dušan Daković

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave